

K O L U M N I

Raimo Sulkava, geriatrian professori, Kuopion yliopisto

Hoitotestamentista selviää tahtoni

Testamentti on henkilön viimeinen tahto. Ilmaus siitä mitä hän haluaa tehtävän sen jälkeen kun hän on kuollut. Hoitotestamentti puolestaan on jostain syystä alkanut tarkoittaa sitä, miten henkilö ei halua itseään hoidettavan, kun hän on vakavasti sairas ja kyvytön ilmaisemaan omaa tahtoaan. Hyödyllisempi olisi hoitotestamentti, jossa henkilö ilmaisee tahtonsa omasta hoidostaan ja kohtelustaan tilanteessa, jossa hän ei pysty itse valvomaan etujaan. Laadukas elämä koostuu pienistä, mutta kullekin henkilöille tärkeistä asioista. Toisaalta henkilökohtaisten mieltymysten huomiotta jättäminen johtaa turhaan kärsimiseen ja dementiapotilaille usein käytösoireisiin.

Haluan näyttää esimerkkiä. Seuraavan hoitotestamentin olen laatinut 12.5.2000 sellaista tilannetta varten, että olen dementoituneena hoitolaitoksessa. Hoidon erityistoimenpiteistä (esim. konjakista) aiheutuvat kulut voidaan maksaa siitä 20 %:sta, joka jää jäljelle kun hoitomaksu on eläkkeestäni otettu pois.

Hoitotestamentti

(sellaista tilannetta varten että joudun laitoshoidon enkä pysty ilmaisemaan tahtoni)

1. Akuutit sairauteni pitää hoitaa aktiivisesti parhaan tiedon mukaan. Kipuja on lievitettävä.
2. Akuuttien tilanteiden jälkeen kuntoutusta on harkittava. Toimintakykyä ylläpitäväkin kuntoutus voi olla paikallaan.
3. Vuodepotilaanakin minut on nostettava ainakin istumaan ja vietävä paikkaan jossa on toimintaa. Sitoa ei pidä!
4. Antibioottikuureista saan ripulia, joten niiden yhteydessä on syytä antaa Biophilus-kapseleita.
5. Minulle ei pidä antaa perinteisiä neuroleptejä ja epätyypillisiäkin vain pieninä annoksina jos minulla on minua ahdistavia psykoottisia oireita.
6. Pääsääntöisesti pesemiseni on suoritettava kylvyssä tai saunassa.
7. Jos on pakko suihkuttaa niin se on tehtävä hyvin lämpimällä vedellä, koska matalasta verenpaineesta johtuen palelen helposti. Suihkuhuoneessa ei saa olla vetoa.

8. WC:ssä haluan virtsata seisaaltani (tarvittaessa tuettuna) enkä naisten tapaan pytyllä istuen.
9. Haluan olla omissa vaatteissa. Löysät farkut tai tyylikäs college-asukin käyvät. Erilaisissa tilaisuuksissa Hugo Bossin puku on sopiva. Mitään villaista en siedä ainakaan ihoa vasten.
10. Vaipan käyttöä on vältettävä. Jos vaippa on kuitenkin pakko laittaa sitä ei pidä sitoa liian kireälle.
11. En syö kanaa enkä mitään muutakaan jolla on siivet.
12. Yli kahta kupillista kahvia päivässä ei minulle pidä antaa, vaikka pyytäisinkin, närästyksen välttämiseksi.
13. Oluesta pidän, en kuitenkaan Koffin tuotteista.
14. Iltaryypyksi voi tarjota hyvää konjakkia (vähintään mustaa monopolia), mallasviskikin käy.
15. Pidän Juicen, Leevi ja Leevingsin sekä J Karjalaisen musiikista. Sibelius ja Beethoven myös menettelevät. Ooppera-aarioita ja UMOa on syytä välttää.
16. Televisiosta katson mielelläni uutisia, moottoriurheilua ja nyrkkeilyä. Jalkapallolla, yleisurheilulla tai hiihdolla minua ei ole syytä kiusata.
17. Aamiaisien aikana olen tottunut lukemaan Helsingin sanomia (jos minulla on Alzheimerin tauti lehden tuoreudella ei ole merkitystä). Kahdesta iltapäivälehddestä haluan lukea (tai katsella jos en pysty lukemaan) Ilta-Sanomia.
18. Jos vanhainkodissa ihastun naispuoliseen asukkaaseen ja saan vastakaikua, niin minua ei pidä estellä (ellei vaimoni ole toista mieltä).
19. Pesujen aikana tai sairauskertomusmerkinnöissä hoitajien ei pidä kutsua penistäni nappulaksi.

Helsinki 12.5.2000

Raimo Sulkava

